

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt torsdag den 6. marts 2025

Sag BS-36263/2024-HJR

Hf-Forsikring G/S
(advokat Ole Anders Petersen)

mod

A

I tidligere instanser er truffet afgørelse af Retten i Holbæk den 22. januar 2024 (FS 40-6840/2023) og af Østre Landsrets 10. afdeling den 26. februar 2024 (B-119-24).

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Poul Dahl Jensen, Oliver Talevski og Kristian Korfits Nielsen.

Påstande

Kærende, Hf-Forsikring G/S, har nedlagt påstand om, at landsrettens kendelse ophæves, og at sagen hjemvises til fogedretten til fortsat behandling.

Indkærede, A, har ikke udtalt sig vedrørende kæren til Højesteret.

Sagsfremstilling

Sagen udspringer af As fraflytning af lejemålet X-gade ..., Holbæk. Udlejer var Hf-Forsikring.

Hf-Forsikring har oplyst, at A ikke før fraflytning opgav den adresse til forsikringsselskabet, som meddelelser, herunder krav i anledning af fraflytning, jf. lejelovens § 187, kunne sendes til, jf. lejelovens § 186, stk. 2. Han meddelte heller ikke adresseændring til CPR, uanset at han den 13. juni 2023 via e-Boks fik besked fra folkeregisteret i Holbæk om senest 14 dage fra datoen at melde flytning

med oplysning om ny adresse. Han blev derfor i CPR registreret uden bopæl. Hf-Forsikring sendte på denne baggrund dels den 12. oktober 2023 flytteopgørelse med opgjort restance på 76.852,99 kr., dels den 23. november 2023 endelig flytteopgørelse og påkravsskrivelse til As senest kendte adresse X-gade 1., 3., Holbæk (det fraflyttede lejemål). Påkravsskrivelsen og den endelige flytteopgørelse blev sendt med Q-post og afleveringsattest. Hf-Forsikring modtog efterfølgende meddelelse fra PostNord om, at brevet ikke kunne leveres på adressen.

Hf-Forsikring indleverede den 27. november 2023 betalingspåkrav mod A til Fogedretten i Holbæk. Hf-Forsikring afgav efter anmodning supplerende oplysninger til fogedretten om baggrunden for den fremsendte påkravsskrivelse til As tidligere adresse. Fogedretten fandt ikke anledning til at foretage høring af A vedrørende de modtagne oplysninger.

Fogedretten afviste ved kendelse af 22. januar 2024 betalingspåkravet. I kendelsen hedder det bl.a.:

”Det følger af § 477 b, stk. 2, at der – forud for indleveringen af et betalingskrav til fogedretten – til skyldneren skal være fremsendt en påkravsskrivelse, der opfylder betingelserne i § 10, stk. 2 og 3, i inkassoloven.

Det følger endvidere af bestemmelsen, at fremsendelse af påkravsskrivelse kan undlades, såfremt betingelserne i inkassolovens § 11 er opfyldt. Inkassolovens § 11 har følgende ordlyd:

”§ 11

Uanset § 10 kan der iværksættes retslige skridt mod skyldneren med henblik på inddrivelse, i det omfang overholdelse af denne bestemmelse vil medføre en nærliggende risiko for, at fordringen ellers ikke vil kunne inddrives”

Påkravsskrivelsen i nærværende sag er ubestridt ikke kommet frem til skyldner, idet skyldner på tidspunktet for fremsendelsen af påkravsskrivelsen ikke har haft bopæl på den adresse, hvortil påkravet er fremsendt.

Herefter, og da fogedretten finder, at rekvirenten ikke har godtgjort, at der er forhold, som kan antages at medføre en nærliggende risiko for, at fordringen, som er opgjort den 12. oktober 2023, ikke vil kunne inddrives, såfremt rekvirenten skal afvente fremsendelse af påkravsskrivelse til skyldner forud for indlevering af sagen til fogedretten, afvises sagen, jf. retsplejelovens § 477 c, stk. 1, 1. pkt., jf. § 477 b, stk. 2.”

Hf-Forsikring kærede kendelsen til landsretten. A udtalte sig ikke vedrørende kæren.

Ved kendelse af 26. februar 2024 stadfæstede landsretten kendelsen. Af landsrettens begrundelse fremgår:

”Sagen angår, om fogedretten med rette har afvist et betalingspåkrav i henhold til en flytteopgørelse af 12. oktober 2023 i et tilfælde, hvor den forudgående påkravsskrivelse afgivet i medfør af retsplejelovens 477 b, stk. 2, jf. inkassolovens 10, ikke er blevet leveret til skyldner, A, idet denne er uden fast bopæl. Sagen angår herunder navnlig, om betingelserne i inkassolovens § 11 er opfyldt, således at betalingspåkravet skal fremmes, uanset at påkravsskrivelsen ikke er blevet leveret til A.

Det fremgår af inkassolovens § 11, at der uanset § 10 kan iværksættes retlige skridt mod skyldneren med henblik på inddrivelse, i det omfang overholdelse af denne bestemmelse vil medføre en nærliggende risiko for, at fordringen ellers ikke vil kunne inddrives.

Af forarbejderne til bestemmelsen (jf. lovforslag nr. L 132 af 18. december 1996) fremgår, at der som eksempler på, hvornår § 10 kan fraviges, kan nævnes tilfælde, hvor retlige skridt er nødvendige for at undgå forældelse, hvor konkurs må begæres for ikke at fortabe muligheden for omstødelse, eller hvor arrest må begæres, fordi skyldneren er ved at bortfjerne sine aktiver.

Landsretten finder, at den omstændighed, at A for tiden er uden fast bopæl, ikke i sig selv kan begrunde, at der kan iværksættes retslige skridt mod ham med henblik på inddrivelse uden forudgående afgivelse af påkrav efter inkassolovens § 10.

Flytteopgørelsen, som danner grundlag for betalingspåkravet, er efter det oplyste dateret 12. oktober 2023. Der er derfor heller ikke en sådan risiko for forældelse, at betingelserne for påkrav efter inkassolovens § 10 kan fraviges.

Landsretten tiltræder på denne baggrund, at betingelserne i inkassolovens § 11 ikke er opfyldt, og at fogedretten har afvist betalingspåkravet, jf. retsplejelovens 477 b, stk. 2, jf. inkassolovens § 10.”

Retsgrundlag

Retsplejelovens § 477 b, stk. 2, er sålydende:

”Før betalingspåkravet indleveres til fogedretten, skal der til skyldneren være sendt en påkravsskrivelse, der opfylder betingelserne i § 10, stk. 2 og 3, i lov om inkassovirksomhed, og den frist, der er nævnt i § 10, stk. 3, i lov om inkassovirksomhed, skal være udløbet, jf. dog § 11 i lov om inkassovirksomhed.”

§ 477 b, stk. 2, blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 450 af 9. juni 2004. Lovforslaget, der førte til vedtagelsen af reglerne om betalingspåkrav (retsplejelovens kapitel 44 a), bygger på Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004. I de almindelige bemærkninger til det pågældende lovforslag (Folketingstidende 2003-04, tillæg A, lovforslag nr. L 219, side 7497 ff.) er anført bl.a.:

”3. Lovforslagets udformning

3.1. Generelle synspunkter

3.1.1. Retsplejerådet foreslår en særlig, valgfri fremgangsmåde for retlig inddrivelse af pengekrav med henblik på en enklere, hurtigere og billigere inddrivelse.

Retsplejerådet understreger, at det nuværende retssikkerhedsniveau bør opretholdes i en forenklet inkassoproses. Anvendelse af statens tvangsfuldbyrdsessystem mod en borger må nødvendigvis kræve et sikkert grundlag.

...

Retsplejerådets forslag er udformet på den måde, at skyldneren får mindst to chancer for at betale, før tvangsfuldbyrdelse kan iværksættes. For det første kan betalingspåkrav efter forslaget først indleveres til fogedretten, når der til skyldneren er sendt en påkravsskrivelse, der tydeligt angiver alle oplysninger, som er nødvendige for skyldnerens bedømmelse af fordringen. I påkravsskrivelsen skal endvidere angives en frist på mindst 10 dage, inden for hvilken skyldneren kan indfri fordringen, uden at der foretages foranstaltninger, hvorved skyldneren påføres yderligere omkostninger. Betalingspåkrav kan dermed tidligst indleveres til fogedretten, når den frist på mindst 10 dage, der er angivet i påkravsskrivelsen, er udløbet, uden at skyldneren har betalt. For det andet skal betalingspåkrav efter forslaget forkyndes for skyldneren med en frist på 14 dage til at gøre indsigelse, hvis skyldneren ikke kan anerkende kravet. Hvis skyldneren betaler inden de 14 dage og giver fogedretten meddelelse om, at kravet er indfriet, vil der ikke kunne iværksættes tvangsfuldbyrdelse, og skyldneren vil derfor ikke blive påført udgifter i den anledning.

...

3.3. Indlevering af betalingspåkrav til fogedretten

Betalingspåkrav kan først indleveres til fogedretten, når der til skyldneren er sendt en påkravsskrivelse, der opfylder betingelserne i § 10, stk. 2 og 3, i lov om inkassovirksomhed, og den frist, der er nævnt i § 10, stk. 3, i lov om inkassovirksomhed, er udløbet. Der skal således være sendt en påkravsskrivelse til skyldneren, der tydeligt angiver alle oplysninger, som er nødvendige for skyldnerens bedømmelse af fordringen. I påkravsskrivelsen skal endvidere angives en frist på mindst 10 dage, inden for hvilken skyldneren kan indfri fordringen, uden at der foretages foranstaltninger, hvorved skyldneren påføres yderligere omkostninger. Betalingspåkrav kan dermed tidligst indleveres til fogedretten, når den frist på mindst 10 dage, der er angivet i påkravsskrivelsen, er udløbet, uden at skyldneren har betalt.”

I bemærkningerne til den foreslåede § 477 b, stk. 2 (a.st., side 7510), er anført bl.a.:

”Henvisningerne til inkassolovens §§ 10, stk. 2 og 3, og 11 indebærer, at der i forbindelse med indlevering af et betalingspåkrav til fogedretten stilles samme krav til påkravsskrivelsens indhold, til fristen for at betale, uden at der påløber yderligere omkostninger, og til betingelserne for ikke at afvente udløbet af fristen som efter inkassoloven. Kravet i den foreslåede § 477 b, stk. 2, om fremsendelse af påkravsskrivelse til skyldneren gælder, uanset om inkassoloven finder anvendelse. Der skal således i alle tilfælde før indgivelsen af et betalingspåkrav til fogedretten være fremsendt en påkravsskrivelse til skyldneren.”

Lov om inkassovirksomhed § 10 er sålydende:

”§ 10 Før der over for skyldneren må iværksættes andre foranstaltninger med henblik på inddrivelse af en fordring, skal der til skyldneren være sendt en påkravsskrivelse, der opfylder betingelserne i stk. 2 og 3, og den i stk. 3 nævnte frist skal være udløbet, jf. dog § 11.
Stk. 2. I påkravsskrivelsen skal tydeligt angives alle oplysninger, som er nødvendige for skyldnerens bedømmelse af fordringen.
Stk. 3. I påkravsskrivelsen skal angives en frist, inden for hvilken skyldneren kan indfri fordringen, uden at der foretages foranstaltninger, hvorved der påføres skyldneren yderligere omkostninger. Fristen skal være mindst 10 dage fra afsendelsen af påkravsskrivelsen.”

Lovforslaget, som førte til vedtagelsen af inkassoloven, bygger på betænkning nr. 1321/1996 fra en arbejdsgruppe under Justitsministeriet. I de almindelige bemærkninger til det pågældende lovforslag (Folketingstidende 1996-97, tillæg A, lovforslag nr. L 132, side 2954) er anført bl.a.:

"4.4.2. Indholdet af rykkerskrivelser m.v.

Arbejdsgruppen anfører, at det bør være et centralt krav, at en skyldner får reel mulighed for at bedømme det fremsatte krav, navnlig inden der f.eks. indgås et frivilligt forlig, som efterfølgende kan danne grundlag for tvangsfuldbyrdelse ved fogedretten.

Arbejdsgruppen har på den baggrund fundet, at der bør stilles krav om, at krav om betaling som hovedregel først skal fremsættes skriftligt og indeholde de oplysninger, som må anses for nødvendige, for at køberen kan bedømme, om kravet er berettiget, og om det skyldige beløb er opgjort korrekt. Dette skriftlige påkrav skal endvidere angive en frist på 8 dage, inden for hvilken skyldneren kan indfri fordringen uden at risikere, at inkassobureauet m.v. foretager sig noget, som eventuelt vil kunne påføre skyldneren yderligere udgifter – navnlig iværksætter retlige skridt mod skyldneren. En sådan frist vil give skyldneren mulighed for at betale eller fremsætte indsigelser og dermed foregribe yderligere inkassoskridt.

Der henvises til betænkningen side 52.

Justitsministeriet er enig i arbejdsgruppens synspunkter, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, idet Justitsministeriet dog finder, at den nævnte tidsfrist i påkravsskrivelsen bør være (mindst) 10 dage.

Der henvises til lovforslagets § 10."

I bemærkningerne til den foreslåede § 10 (a.st., side 2964) er anført bl.a.:

"Efter stk. 3 skal der i påkravsskrivelsen angives en frist på mindst 10 dage, inden for hvilken skyldneren kan indfri fordringen uden at blive påført yderligere omkostninger. Fremsætter skyldneren indsigelser mod kravet, bør inkassationen i nogle tilfælde stilles i bero med henblik på nærmere undersøgelser, jf. det anførte herom i bemærkningerne til § 9.

Fristen regnes fra afsendelsen af påkravsskrivelsen. Er der ikke angivet en adresse, vil det normalt være tilstrækkeligt at sende påkravsskrivelsen til skyldnerens adresse ifølge folkeregisteret."

Anbringender

Hf-Forsikring har anført navnlig, at hovedspørgsmålet for Højesteret er, om påkravet under de foreliggende omstændigheder må anses for at være sendt i overensstemmelse med inkassolovens § 10 og kommet frem til A, jf. retsplejelovens § 477 b, stk. 2 og 3.

Efter retspraksis vil det normalt være tilstrækkeligt at sende påkravsskrivelse til skyldnerens adresse ifølge folkeregisteret, jf. UfR 2015.3815 H. Udgangspunktet kan fraviges, f.eks. hvis postbesørgelsen ikke er normal, eller hvis udlejerens ved eller burde vide, at særlige forhold hos lejeren såsom bortrejse, varetægtsfængsling eller hospitalsindlæggelse kan bevirke, at lejer ikke ser posten, jf. UfR 2020.4 H og UfR 2023.581 Ø.

A har tilsidesat sin forpligtelse efter lov om Det Centrale Personregister til senest 5 dage efter flytningen at anmelde denne til tilflytningskommunen og sin forpligtelse efter lejelovens § 186, stk. 2, til senest 8 dage før fraflytning at opgive den adresse til udlejer, som meddelelser kan sendes til.

Hf Forsikring har derfor ikke haft andre muligheder end at sende påkrav til skyldnerens senest kendte adresse i forventning om, at A har anmeldt omadressering af sin post til postvæsenet. Påkravet må under disse omstændigheder anses for at være kommet frem til A.

Der må i overensstemmelse med Højesterets praksis tages udgangspunkt i de forhold, der kendetegner det enkelte retsområde, jf. UfR 2013.165 H, og der må sondres mellem eksempelvis påkrav med varsel om ophævelse af lejemål og påkrav forud for indlevering af et betalingspåkrav.

Påkravet i sager om ophævelse af lejemål har en væsentlig anden funktion, nemlig at give lejeren mulighed for at afværge, at lejemålet ophæves. Efterkommes påkravet ikke, kan lejemålet ophæves, og konsekvensen indtræder således forud for en eventuel fogedsag. Det er ikke tilfældet ved et betalingspåkrav. Et betalingspåkrav sendes til forkyndelse hos skyldner og kan ikke gives 2. påtegning, hvorved betalingspåkravet får samme virkning som en dom, før betalingspåkravet er forkyndt, og skyldner er givet muligheden for at gøre indsigelse mod kravet.

Indlevering af betalingspåkrav må mere nærliggende sidestilles med indlevering af stævning end med sager, der har lejeretlige konsekvenser. I modsat fald vil en kreditor, hvis skyldner undlader registrering i folkeregisteret, være uden mulighed for at forfølge et krav, før forældelsesfristen er nært forestående. Samtidig er der ingen beskyttelsesværdige hensyn, som taler imod at fremme sagen.

A har modtaget kopi af kendelser mv. fra fogedretten og landsretten, og han er således via e-Boks i realiteten orienteret om, at kreditor er afskåret fra at forfølge sit krav, fordi han har tilsidesat sine forpligtelser. Det er ikke formålet med reglerne om påkrav.

Højesterets begrundelse og resultat

A har været lejer af lejemålet X-gade ..., Holbæk, som udlejes af Hf-Forsikring. I forbindelse med hans fraflytning af lejemålet blev der udarbejdet en flytteopgørelse, som udviste en restance på 76.852,99 kr. Flytteopgørelsen blev sendt til A i oktober 2023. I november 2023 blev påkravsskrivelse sammen med endelig flytteopgørelse sendt til ham. Såvel flytteopgørelse som påkravsskrivelse blev sendt til adressen X-gade ..., Holbæk.

Hovedspørgsmålet i sagen er, om der er sendt en påkravsskrivelse til A, som efter retsplejelovens § 477 b, stk. 2, kan danne grundlag for inddrivelse af den opgjorte restance ved indlevering af betalingspåkrav til fogedretten.

Af § 477 b, stk. 2, fremgår, at der, før betalingspåkrav indleveres til fogedretten, skal være sendt en påkravsskrivelse til skyldneren, der opfylder betingelserne i § 10, stk. 2 og 3, i lov om inkassovirksomhed (inkassoloven), og at den frist, der er nævnt i § 10, stk. 3, skal være udløbet, jf. dog inkassolovens § 11.

Det er ikke i forarbejderne til retsplejelovens § 477 b, stk. 2, anført, hvad der nærmere ligger i kravet om, at en påkravsskrivelse skal være sendt til skyldneren. § 477 b, stk. 2, må forstås i overensstemmelse med inkassolovens § 10, som også stiller krav om, at der skal være sendt en påkravsskrivelse til skyldneren, jf. § 10, stk. 1. Af forarbejderne til inkassolovens § 10 fremgår, at formålet med påkravet, herunder fristen og oplysningspligten, er, at skyldneren skal have rimelig mulighed for at kunne vurdere kravets berettigelse og herefter betale eller fremsætte indsigelser alt efter skyldnerens konklusion og derved foregribe yderligere inkassoskridt. Af forarbejderne fremgår endvidere, at hvis der ikke er angivet en adresse, vil det normalt være tilstrækkeligt at sende påkravsskrivelsen til skyldnerens adresse ifølge folkeregisteret.

Efter oplysningerne i sagen kan det lægges til grund, at A på tidspunktet for fremsendelsen af påkravsskrivelsen og indleveringen af betalingspåkrav til fogedretten var registreret i CPR uden bopæl. Hf-Forsikring var som udlejer bekendt med, at han ikke længere boede på adressen X-gade ..., Holbæk, der som nævnt var den adresse, som påkravsskrivelsen blev sendt til. Højesteret lægger herefter til grund, at påkravsskrivelsen blev sendt til en adresse, hvor Hf-Forsikring var klar over, at A ikke ville se den.

På den anførte baggrund finder Højesteret, at Hf-Forsikring ikke har sendt en påkravsskrivelse til A, som efter retsplejelovens § 477 b, stk. 2, kan danne grundlag for indlevering af betalingspåkrav til fogedretten.

Højesteret tiltræder, at betingelserne i inkassolovens § 11 for at fravige kravet i § 10 om, at der skal være sendt en påkravsskrivelse til skyldneren, ikke er opfyldt.

Fogedretten har derfor været berettiget til at afvise Hf-Forsikrings betalingspåkrav, jf. retsplejelovens § 477 c, stk. 1.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens kendelse.

THI BESTEMMES:

Landsrettens kendelse stadfæstes.

Ingen af parterne skal betale kæreomkostninger for Højesteret til den anden part.